

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **BV racing cross s.r.o.**, se sídlem Čajkovského 1716/22, Praha 3, zastoupena Mgr. Pavlem Jakimem, advokátem se sídlem Velké náměstí 119, Písek, proti žalovanému: **Finančnímu úřadu pro Ústecký kraj**, se sídlem Velká Hradební 39/61, Ústí nad Labem, o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu, spočívajícímu v porušení mlčenlivosti předložením písemnosti ze dne 6. 12. 2021, č. j. 2375844/21/2509-60050-501739, krajskému soudu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 6. 2022, č. j. 141 A 16/2021 - 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] S ohledem na skutkovou pestrost posuzovaného případu soud před rekapitulací průběhu věci (obzvláště z úhlu pohledu účastníků řízení a krajského soudu) stručně vymezí širší skutkový děj.

[2] Spor má svůj původ v daňovém řízení vedeném s žalobkyní (stěžovatelkou). V něm zástupce žalobkyně Ing. František Mejta správci daně sdělil číslo svého občanského průkazu. Stalo se tak při výslechu svědka, jemuž byl zástupce přítomen, přičemž opis

protokolu (i s tímto údajem) byl poskytnut svědkovi (třetí osobě). Proti tomu podal zástupce žalobkyně zásahovou žalobu k témuž krajskému soudu (sp. zn. 15 A 33/2021), který vydal i nyní přezkoumávaný rozsudek. Krajský soud si v řízení o zásahové žalobě (Ing. Františka Mejty) vyžádal správní spis. Žalovaný předložil správní spis, který obsahoval „inkriminovaný“ protokol o výsledku svědka a plnou moc udělenou Ing. Františku Mejtovi. Žalobkyně však předložení spisu – poskytnutí informace o svém daňovém řízení soudu – považuje za nezákonný zásah (k tomu podrobněji níže). Základem nyní souzeného sporu je proto otázka tvrzeného porušení mlčenlivosti správcem daně v případě, že soudu poskytne informace z daňového řízení (jako správní spis) vedeného s žalobkyní.

[3] Žalobkyně se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu domáhala, aby nadepsaný krajský soud vydal rozsudek, jímž určí, že „sdělení *neveřejných skutečností (jaké je vedeno řízení, čeho se týká, kdo žalobkyni zastupuje)* z daňového spisu žalobkyně, bylo nezákonným zásahem správního orgánu.“ Vyšla přitom z toho, že správce daně v řízení vedeném u krajského soudu pod sp. zn. 15 A 33/2021, jehož žalobkyně není účastníkem (účastníkem - žalobcem je zástupce žalobkyně, který nesouhlasil se sdělením svého čísla OP svědkovi), soudu poskytl informace z neveřejného daňového řízení vedeného s žalobkyní.

[4] Žalovaný k žalobě uvedl, že v rámci řízení o žalobě Ing. Františka Mejty na ochranu před nezákonným zásahem (řízení sp. zn. 15 A 33/2021), zaslal k žádosti soudu o předložení správního spisu a vyjádření k žalobě písemnost ze dne 6. 12. 2021, č. j. 2375844/21/2509-60050-501739, jejímž prostřednictvím hájil svá práva. Musel soudu jednak sdělit požadované informace, ale také poskytnout listiny, které jsou součástí spisu správního orgánu a které mají s žalobou přímou souvislost, tedy v tomto případě plnou moc uplatněnou žalobkyní u žalovaného a protokol o výsledku svědka, do kterého žalovaný zapsal údaje, jejichž sdělení třetí osobě Ing. Mejta vyhodnotil jako nezákonný zásah ze strany správního orgánu. Při poskytnutí žalobkyní konkretizovaných údajů šlo o postup dle § 53 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.

[5] Při ústním jednání žalobkyně rozšířila svůj návrh tak, že nezákonným zásahem je i sdělení totožnosti vyslýchaného svědka.

[6] Krajský soud žalobu zamítl. Soud za zásadní považoval, že v řízení o žalobě Ing. Františka Mejty na ochranu před nezákonným zásahem (sp. zn. 15 A 33/2021), v jehož průběhu měl žalovaný předložit písemnost ze dne 6. 12. 2021, č. j. 2375844/21/2509-60050-501739, bylo rozhodováno o žalobě zástupce žalobkyně v daňovém řízení. K tvrzenému zásahu do jeho práv mělo dojít v rámci daňové kontroly vedené s žalobkyní. Žalobce tak měl v řízení před soudem (sp. zn. 15 A 33/2021) povinnost vylicít rozhodující okolnosti věci § 84 odst. 3 písm. b) s. ř. s. a předložit protokol o výsledku svědka, který učinil předmětem žaloby v tomto řízení (§ 84 odst. 3 písm. c) s. ř. s.). Sám měl soudu protokol o výsledku svědka a plnou moc předložit.

[7] Žalovaný v řízení sp. zn. 15 A 33/2021 pouze v nezbytném rozsahu hájil svá vlastní práva. Soudu v řízení nesdělil jiné skutečnosti než ty, které v dané věci učinil předmětem soudního řízení sám žalobce, jenž byl zástupcem žalobkyně v daňovém řízení.

pokračování

[8] Soud dále posoudil účel právní úpravy týkající se povinnosti zachovávat mlčenlivost. Dospěl přitom k závěru, že účelem výjimek z výše uvedené povinnosti je i poskytnutí informací nutných pro soudní kontrolu činnosti daňové správy. O porušení povinnosti mlčenlivosti proto nejde v případě, v němž správce daně poskytne informace získané při správě daní soudu, jde-li o řízení vedené z podnětu zástupce daňového subjektu ve věci týkající se správy daní tohoto daňového subjektu. Opačný závěr by totiž vedl k těžko akceptovatelnému výsledku, kdy by zejména nemohla být zachována rovnost práv účastníků v řízení před soudem. Povaha poskytnutých informací navíc nespadala pod povinnost mlčenlivosti dle § 52 daňového řádu (neposkytl nic, co by mohlo mít vypovídací hodnotu o majetkových, obchodních či osobních poměrech žalobkyně).

II. Kasační stížnost

[9] Žalobkyně (stěžovatelka) se s názorem krajského soudu neztotožnila a podala kasační stížnost.

[10] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že krajský soud „naprosto nepochopitelně“ dovozuje, že Ing. Mejta měl povinnost „prozrazované“ informace uvést již v žalobním návrhu v řízení sp. zn. 15 A 33/2021. Soud uměle spojuje dvě věcně nesouvisející řízení. V prvním řízení šlo o možnost uvedení čísla občanského průkazu do listiny, která bude bezprostředně předána neúřední osobě. Bylo proto právně nevýznamné, zda stěžovatelka v tomto řízení byla či nebyla zmocněncem (pozn. soudu nejspíše myšleno „zmocnitelkou“). Žalovaný neměl povinnost předkládat konkrétní protokol, ostatně ani soud, který posuzoval teoretický právní spor, nepotřeboval pro jeho posouzení tento protokol.

[11] Ing. Mejta se v řízení sp. zn. 15 A 33/2021 vědomě vyhnul předložení protokolu (navrhoval místo toho výslechy svědků). Soud jej v tomto řízení nevyzýval k doplnění neúplného nebo nesrozumitelného návrhu (nebylo nutné předložit žádné další písemnosti). Předmětem řízení ani neučinil cokoli, co by se mohlo týkat stěžovatelky. Dle stěžovatelky nebyl první spor (sp. zn. 15 A 33/2021) veden ve věci týkající se správy daně z přidané hodnoty. Zástupce stěžovatelky (žalobce v řízení sp. zn. 15 A 33/2021) proto podal žalobu nezávisle na stěžovateli a bez jejího vědomí. Nešlo tedy o poskytnutí informace dle § 53 odst. 1 písm. c) daňového řádu.

[12] Je-li daňové řízení neveřejné a správce daně je vázán mlčenlivostí, pak nelze, stejně jako „konkretizovat předmět řízení“, ani sdělovat totožnost vyslychaných osob.

[13] Pro výše uvedené navrhuje stěžovatelka rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[14] Žalovaný ve svém vyjádření vyslovil souhlas se závěry rozsudku krajského soudu a poukázal na to, že obsáhlé kasační námitky nejsou formulovány dostatečně konkrétně (nepopsal důvody, pro něž zpochybňuje rozsudek). Kasační stížnost proto navrhuje zamítnout.

[15] Stěžovatelka v replice k vyjádření označila slova o obsáhlosti zaslané kasační stížnosti za cynická. Poukazuje i na skutečnost, že žalovaný se nezdráhal kasačnímu soudu poskytnout protokol o ústním jednání a plnou moc, jejichž zaslání v nezměněné podobě krajskému soudu je předmětem nyní vedeného řízení. V replice pak vznáší novou kasační námitku, v níž upozorňuje kasační soud na to, že z výroku napadeného rozsudku není, s potřebnou mírou určitosti (resp. vůbec), patrně, v jaké věci bylo rozhodováno, tedy jedná se o procesní deficit zakládající nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí pro nesrozumitelnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda jsou v daném případě splněny podmínky řízení o kasační stížnosti. Ověřil, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody a v řízení je řádně zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy věcně projednatelná. Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] V nyní posuzované věci jde o tvrzené „vyzrazení“ údajů o stěžovateli (porušení povinnosti mlčenlivosti správce daně) v soudním řízení vedeném s Ing. Mejtou, který v postavení zástupce stěžovatelky podal zásahovou žalobu (věc vedená pod sp. zn. 15 A 33/2021). Ta se týkala uvedení čísla jeho občanského průkazu v protokolu o výsledku svědka. Opis protokolu byl následně předán svědkovi – třetí osobě.

[19] Žalovaný fakticky předložením správního spisu (včetně plné moci a protokolu o výsledku svědka) poskytl informace o stěžovateli krajskému soudu (jaké je s ní vedeno daňové řízení, čeho se týká, kdo žalobkyni zastupuje). Osoba, které informaci poskytl – soudce – je však vázána povinností zachovávat mlčenlivost o všem, o čem se dozvěděla v souvislosti s výkonem své funkce (srov. § 81 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích). Jde tedy o předání informace z řízení, které je pod ochranou mlčenlivosti ve vztahu k třetím osobám, do řízení, na něž dopadá stejná ochrana soukromí vůči třetím osobám. Informace proto zůstaly pod ochranou mlčenlivosti - třetí osoby se o nich nedozvěděly (zástupce stěžovatelky byl s informací seznámen již před správcem daně).

[20] Soudci krajského soudu ani ve vedeném řízení, ani v jiném řízení před soudem obecně, nevystupují jako třetí osoby. Mlčenlivost soudců dopadá na všechny informace, o nichž se dozví v souvislosti se svou funkcí, nikoliv pouze v konkrétním řízení, jehož je soudce zpravodajem či kterého se účastní jako člen senátu. Pokud správce daně omylem zašle soudci zcela nesprávný správní spis, neznamená to, že na informace v něm obsažené, se povinnost mlčenlivosti soudce nevztahuje.

[21] Ostatně předložením správního spisu představuje základní obranu žalovaného proti žalobě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2006,

pokračování

č. j. 6 As 33/2006 - 92, č. 1013/2017 Sb. NSS), zároveň jde i o procesní povinnost stanovenou (pověštinou přímo výzvou soudu) dle § 74 odst. 1 s. ř. s. Soudu se poskytuje úplný originál správního spisu. Utajením (např. formou anonymizace), byť i části, listin ve správním spisu by fakticky došlo k porušení výše uvedeného – spis by již nebyl úplný (může přitom sloužit více řízením a v tom kterém řízení bude pro věc relevantní jiná obsahová výše listin). Povinnost mlčenlivosti soudce proto logicky předchází tomu, aby bylo nutné ze spisu „vyzobávat“ pro věc nerelevantní skutečnosti (či přímo zasahovat do jeho obsahu). Jednalo by se navíc o naprosto nevhodný postup. Především je však třeba zdůraznit, že soud nemůže být omezován ve svém požadavku na předložení dokladů, dokumentů, spisů či jakýchkoliv listin, jejich právní povahou, obsahem či jinou charakteristikou, tedy např. námitkou, že obsahují skutečnosti, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti. V souzené věci správce daně doložil pro věc relevantní písemnosti - v souvislosti se zpřístupněním jejich obsahu mělo dojít k tvrzenému nezákonnému zásahu - a byla tak vyjasněna role žalobce (zástupce žalobkyně při správě daní). Že jde o písemnosti z jiného daňového řízení, není podstatné. Na danou věc proto plně dopadá § 53 odst. 1 písm. c) bod 2 daňového řádu.

[22] Nejvyšší správní soud se dále ztotožňuje s argumentační linií prezentovanou krajským soudem v bodech [18] až [23] napadeného rozsudku nejenom k aplikaci § 53 odst. 1 písm. c) bod 2 daňového řádu, ale i k bodu 1 téhož ustanovení. Za zcela absurdní totiž považuje situaci, v níž by v řízení vedeném s osobou (žalobcem v řízení sp. zn. 15 A 33/2021) vystupující oficiálně za daňový subjekt (stěžovatelku) došlo k porušení mlčenlivosti ve vztahu k právu stěžovatelky na ochranu soukromí tím, že v řízení před krajským soudem se její zmocněnec dozvěděl o obsahu listiny (protokolu o procesním úkonu), při jejímž sepisu stěžovatelku zastupoval. Jak již bylo uvedeno výše, jde o jedno řízení o správě daně, z něhož se postupně vydělila jednotlivá řízení (jednání) napadená zásahovými žalobami, přičemž, a to je podstatné, stěžovatelka i žalobce v řízení sp. zn. 15 A 33/2021, obsah listin znali. Předmět obou zásahových žalob měl svůj původ ve správě daní stěžovatelky, nikoliv jejího zástupce.

[23] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že krajský soud nezákonný zásah identifikoval ve výroku a v záhlaví pouze obecně jako nezákonný zásah žalovaného (vymezil jej toliko typově). Stěžovatelka má pravdu v tom, že záhlaví rozsudku by mělo obsahovat přesné označení věci, o které soud rozhodoval. Byť šlo o pochybení soudu, nedosáhlo intenzity, která by způsobovala vadu rozsudku, pro níž by musel být rozsudek zrušen. Předmět řízení byl srozumitelně vymezen jednak žalobou, jednak popisem v odůvodnění rozsudku. Vyplývá to ostatně i z kasační stížnosti. Z ní je patrné, že stěžovatelka ví, o jaké věci krajský soud jednal a rozhodl. Jediným faktickým důsledkem zrušení rozsudku krajského soudu by tak bylo upřesnění záhlaví rozsudku (bez změny jeho výroku). To soud v nyní posuzované věci považuje za řešení přepjatě formalistické.

[24] Nejvyšší správní soud podobně již v rozsudku ze dne 14. 4. 2016, č. j. 1 As 39/2016 – 35, k toliko typově vymezené žalobě (na ochranu proti nečinnosti) dospěl k závěru, že rozsudek krajského (městského) soudu ob stojí, je-li z odůvodnění rozsudku „jednoznačně seznatelné, o jaké řízení se jedná, neboť městský soud hned v úvodu specifikuje stěžovatelovu žádost o poskytnutí informací, a mezi účastníky řízení tak nemohlo být sporu o tom, o jakou věc se jde.“

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud proto ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že stěžovatelčiny námitky nejsou důvodné, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl jako nedůvodnou.

[26] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému pak náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu je Nejvyšší správní soud nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2023

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu